

Mevzuat Uyum Derneği & STKAM iř birliği ile

Sürdürülebilirlik Yolunda Mevzuat Uyumunun Rolü

Ö Z E T B Ü L T E N

Tarih:28 Mart 2024

Saat:15:00-16:00

  [marmara_stkam](https://www.instagram.com/marmara_stkam)

 stkam@marmara.edu.tr

 stkam.marmara.edu.tr

Sivil Toplum Kuruluşları
Uygulama ve Arařtırma Merkezi

Vahdet Deniz AKÇAOĞLU – Mevzuat Uyum Derneği Etik Kurul Üyesi

Günlük hayatımız, farkında olmasak da birçok düzenleme ve regülasyonla şekillenir. Sabah uyandıığımızda aslında hepimiz güne, düzenlemelerin ve standartların gölgesinde başlarız. Günlük hayatımızda ihtiyaçlarımızı karşılayan gıdadan, giyime, temizliğe, kişisel bakıma, araca varana kadar neredeyse her şey bir regülasyona tabi. Bu regülasyon ve düzenlemeler, hayatımızın her anında kendini göstermekte, ancak çoğu zaman bunların varlığını bile fark etmeyiz. Hayatımızda otomatikleşmiştir. Bu düzenlemelerin olmadığı bir dünyayı tahayyül ettiğimizde ise işin içinden çıkılmayacak bir kaos ortamıyla karşıya kalabiliriz. Bu yüzden günlük hayatımızı daha güvenli ve sürdürülebilir kılan bu düzen sayesinde, daha sağlıklı ve daha adil bir toplumda yaşıyoruz diyebiliriz.

Bu konuya tarihten çarpıcı bir örnekle belirtsek hepimizin kullandığı otomobiller ve trafik kurallarının ortaya çıkış seyrini ve geçirdiği merhaleleri söyleyebiliriz. Tabi bu düzenlemeler akşamdan sabaha oluşmadı. Günlük hayatımızın düzenlenmesi, yüzyıllar boyunca yaşanan deneyimler, hatalar ve kazanımların bir sonucu. İnsanlık, acı tecrübelerden ders alarak ve ihtiyaçlarını karşılayarak bu düzenlemeleri oluşturdu. Bu süreç, toplumun refahını ve güvenliğini sağlamak amacıyla da devam ediyor. Yeni bir paradigma olan sürücüsüz otonom araçlar günümüzün gündem konularından biri.

Buradan hareketle mevzuat uyum fonksiyonunun öneminin altını çizmekte fayda var. Atalarımız söz uçar yazı kalır demiş. Yazının icadından bu zamana kadar bu düzenlemeler, mevzuatlar; insanlık tarihini, hayatımızı bir yönüyle şekillendirmiş. Günümüzde ise her sahada her sektörü ilgilendiren yeni düzenlemeler hızla artmaya devam etmekte, etki alanı genişlemekte, sıkılaşmakta ve üstelik daha karmaşık hale gelmekte. Düzenlemelere uyumsuzluk ise yüksek tutarlı cezalar, yaptırımlar, maddi ve itibar kayıplarına neden oluyor. Bu sürecin iyi yönetilebilmesi, düzenlemelere zamanında ve etkili bir şekilde uyum sağlanması bakımından “mevzuat uyum fonksiyonu” gerçekten kritik bir rol üstleniyor.

Mevzuat uyum; fonksiyon olarak kuruluşların yönetim kurulları ve üst yöneticileri başta olmak üzere tabi ki tüm çalışanların içinde bulunduğu bir fonksiyon olarak ön plana çıkıyor. Ayrıca, uyum riskini başarıyla yönetebilmek için başta finans kuruluşları olmak üzere birçok kuruluşta mevzuat uyum bölüm ve birimleri, uyum görevlisi ve yardımcıları ve çalışanları bu bölümde faaliyet gösteriyor. Bu fonksiyonun öneminin tüm dünyada giderek arttığını görüyoruz, yaşıyoruz.

Bunun yanında kuruluşların, şirketlerin faaliyet gösterdiği farklı sektörlerin ve coğrafyaların hızla değişen gereksinimleri ile yerel ve global düzeyde paydaş beklentilerine cevap verebilmek amacıyla oluşturulan uyum programları da çeşitlilik gösterebilmektedir. Baktığımızda uyum şemsiyesi altında “etik ilkelere/koda uyum”, “mevzuat/yasal uyum”, “verilerin korunması düzenlemelerine uyum”, “rekabet hukukuna uyum”, “rüşvet ve yolsuzlukla mücadele uyum”, “suç gelirlerinin aklanmasının – terörün finansmanının önlenmesi yükümlülüklerine uyum”, “uluslararası yaptırımlara uyum”, “tüketici düzenlemelerine uyum” gibi öne çıkan uyum sahalarında farklı adlar altında uyum programları oluşabilmekte ve iç kontrol sistemleri altında yapılabilmektedir.

İlaveten iklim değişikliğiyle mücadele kapsamında sürdürülebilirlik nevi şahsına münhasır bir konu olmakla birlikte şirketler dünyasında uyum fonksiyonu ile de ilişkilendirilmeye başlanmıştır.

Prof. Dr. Esra YÜKSEL ACI - Marmara Üniversitesi STKAM Müdürü:

İklim değişikliği risklerinin derinleştiğini görüyoruz. Gelecek nesillere yaşanabilir bir dünya bırakabilmek için sürdürülebilirlik, yeşil ekonomi gibi kavram ve uygulamaların önemi her geçen gün artıyor, bu kapsamda ekonomileri ve toplumları dönüştürücü uygulamalarla karşılaşmaktayız. İklim değişikliği riskleri ile bu riski önlemek için yürütülen çalışmaların geldiği aşamayı nasıl değerlendiriyorsunuz?

Vahdet Deniz AKÇAOĞLU

Tüm politikaların iklim değişikliği ile mücadele ekseninde yeniden şekillendiği bir dönemden geçiyoruz. Bu süreçte, küresel olarak birçok çaba harcanmakta ve çeşitli önlemler alınmakta. Ancak, şu an için bu çabaların yeterli olduğunu söylemek oldukça zor. Özellikle Paris Anlaşması kapsamında ülke taahhütlerinin uygulanması ve hedeflere ulaşılması konusunda hala ciddi zorluklar yaşanıyor.

Bu konuda, hem ülkemizde hem uluslararası alanda kapsamlı, takvime bağlı, hedef odaklı çalışmalar da yürütülüyor. Avrupa Birliği'nin 2019 yılında Avrupa Yeşil Mutabakatı ile belirlediği sera gazı emisyon azaltımı ve net sıfır kıta olma hedeflerine yönelik iktisadi anlamda atılan en ciddi adım diyebileceğimiz Sınırdaki Karbon Düzenlemesi Mekanizması Yönetmeliği ve Emisyon Ticaret Sistemi'ne dair düzenlemeler Mayıs 2023'te yürürlüğe girdi.

İhracat yapan Türk şirketlerini de yakından ilgilendiren ve AB tarafından ithal edilecek ürünlerin içerdiği karbon yoğunluğuna göre vergilendirilmesini öngören SKDM için 2023 – 2025 dönemi geçiş süreci olarak kabul edilmekle birlikte 2026 yılı ve sonrasında emisyon kaynaklı mali yükümlülükler doğacaktır.

Ülkemizde de 2053 Net Sıfır Emisyon Hedefi, 12. Kalkınma Planı, Orta Vadeli Program, dikkate alınarak 2024-2030 uygulama dönemini kapsayacak şekilde Türkiye'nin iklim değişikliği azaltım ve uyum kapsamındaki yol haritalarını ortaya koyan iki ayrı strateji ve eylem planı İklim Değişikliği Başkanlığı tarafından 21 Martta yayımlandı. Bilindiği üzere ülke olarak BM'ye sunduğumuz 2030 yılına kadar %21'e kadar sera gazı azaltım hedefi 2023 yılında güncellenerek %41 olarak belirlendi.

Şu an iklim değişikliği ile mücadelede gelinen noktayı değerlendirdiğimizde, politika belirleme ve kapsayıcı çözümler geliştirmeye dönük kamuda çalışmaların hızlandığını söyleyebiliriz. Yürütülen çalışmaların etkilerinin ise 2025'ten itibaren günlük hayatımıza giderek artan bir şekilde yansıtacağını belirtebiliriz.

Ertan KÜÇÜKYALÇIN - Bağımsız Danışman

Sürdürülebilirlikle ilgili hedeflerin ve beklentilerin sürekli evrim geçirdiği bir ortamda, mevzuatın bu değişen dinamiklere nasıl adapte olması gerekiyor? Sürdürülebilirlik ile mevzuat düzenlemeleri arasındaki ilişkiyi nasıl değerlendiriyorsunuz? Mevzuat uyum, sürdürülebilir bir gelecek için ne tür fırsatlar sunabilir?

Vahdet Deniz AKÇAOĞLU

Bir geçiş sürecindeyiz. Bu evrim, mevzuatın da bu değişen dinamiklere uyum sağlamasını ve farkına varamayacağımız şekilde hayatımızda yer etmesini de gerekli kılmakta.

Mevzuat uyum fonksiyonunun, sürdürülebilir bir gelecek için birçok fırsat sunduğunu söyleyebiliriz. Öncelikle, uygun mevzuat düzenlemeleriyle çevre dostu teknolojilerin teşvik edilmesi ve yeşil ekonomiye geçişin desteklenmesi mümkün. Ayrıca, mevzuat uyumu; şirketlerin ve kurumların sürdürülebilirlikle ilgili hedeflere ulaşmak için gerekli adımları atmasını sağlama noktasında dönüştürücü bir güçte olabilir.

Mevzuat uyum, sürdürülebilir bir gelecek için önemli bir araçtır. Bu nedenle, mevzuat düzenlemelerinin sürdürülebilirlik hedeflerine uygun bir şekilde güncellenmesi ve uygulanması büyük bir önem taşımaktadır. Bu aracın etkin bir şekilde kullanılması, tüm paydaşların ortak çabasıyla mümkündür.

Prof. Dr. Esra YÜKSEL ACI

Kamu kurumları, düzenleyici otoriteler, STK'lar, üniversiteler, bireyler ve şirketler sürdürülebilir bir geleceğe nasıl katkıda bulunabilir? Mevzuat düzenlemelerinin geliştirilmesi ve bu düzenlemelere uyum sağlanması başta olmak üzere bu alanda kritik gördüğünüz odak noktalar neler olmalı?

Vahdet Deniz AKÇAOĞLU

Hiç şüphesiz ekosistem içerisindeki tüm paydaşların katkısı önemli. Hepimizin kararınca kararınca bu dönüşüm sürecine okyanusta bir damla misali de olsa katkı sunabilecek bir etkisi var.

Düzenlemelerin yapılması bir gerek şart olmakla birlikte tek başına bir yeter şart değil tabi ki. Düzenleme, yani mevzuat yapma işini de kararınca yapmak gerekir. Bununla birlikte farkındalık düzeyini, gönüllü uyumu artırmaya yönelik çalışmalar son derece kıymetli. Düzenlemelere uyum için aynı zamanda kararlılık ve güçlü bir irade ile yoğrulmuş etkin bir kamusal gözetim ve bunu mümkün kılacak yeterli kaynak ve kapasiteye kamunun sahip olması da kritik diyebilirim.

Ertan KÜÇÜKYALÇIN

İklim değişikliği ile mücadelede yasal düzenlemeler bekleniyor mu? Bu kapsamdaki regülasyon hızı ne durumda?

Vahdet Deniz AKÇAOĞLU

Gerek dünyada gerekse ülkemizde iklim değişikliği ile mücadelede bir regülasyon tsunamisiyle karşı karşıyayız. Ülkemizde İklim Değişikliği Başkanlığı'nca 21 Martta yayımlanan İklim Değişikliği Azaltım ve Uyum Strateji ve Eylem Planları 2024-2030 dönemini kapsayan bir yol haritası bizlere sunuyor. Atılacak adımların sektörlere göre sınıflandırıldığını, İklim Kanunu'nun çıkması ile birlikte Türkiye'nin rotasının daha da netleşeceğini söyleyebiliriz.

Ülkemizde aynı zamanda bilhassa sürdürülebilirlik raporlama standartlarından yakın dönemde yayımı beklenen yeşil varlık oranı, iklim bağlantılı finansal risklerinin yönetimine dair düzenlemelere varana kadar çok sayıda gelişme hayatımızda yerini alacak. Kamudaki çalışmaların hızlandığını, etkilerinin ise 2025'ten itibaren günlük hayatımıza giderek artan bir şekilde yansıtacağını söyleyebiliriz.

Prof. Dr. Esra YÜKSEL ACI:

Mevzuat Uyum Derneği olarak ne tür faaliyetlerde bulunuyoruz, sürdürülebilirlik bunun neresinde?

Vahdet Deniz AKÇAOĞLU

Mevzuat Uyum Derneği; mevzuat fonksiyonun etkili işlemesi ve geliştirilmesi konusunda rehberlik yapmak, yön vermek, iyi uygulamaları teşvik etmek, mesleğe, meslektaşlara, kuruluşlara ve ülkemize ve mevzuat uyum fonksiyonunun uluslararası gelişimine katkı sağlamak için faaliyet gösteren bir sivil toplum kuruluşu. Dernek, 9 Eylül 2020'de faaliyetine resmi olarak başladı, aslında henüz daha 3 yaşında genç bir dernek, buna rağmen kuruluştan itibaren büyük bir ilgi ve destekle karşılaştık. Derneğin üye sayısı ve faaliyetlerine olan katılımı hızla artıyor. Çalışma gruplarımızda birçok üyemiz derneğimize ve mesleğimize gönüllü olarak hizmet ediyor.

Mevzuat uyum konferansları, mevzuat uyum akademisi gibi yapılandırılmış hizmet kanallarımız ile faaliyetlerimizi hızla geliştiriyoruz. Üyelerimizin, katılımcıların mevzuat uyum perspektifiyle sürdürülebilirlik konusundaki bilgi ve farkındalığını artırmak için webinar gibi çeşitli etkinlikler de düzenliyoruz. Bu etkinliklerde konuşmacı olarak katılan gerek düzenleyici otoritelerden gerekse çeşitli sektörlerden konusunun uzmanı olan kişiler ile sürdürülebilirliğin önemini de vurguluyor ve önemli başlıklarını da gündeme taşıyoruz.

